

Aleksandra Cofta-Broniewska

Gąski, gm. Gniewkowo, woj.
bydgoskie. Stanowisko 18

Informator Archeologiczny : badania 19, 78-79

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DĘBCZYNO
woj. kozalińskie
Stanowisko 53

patrz
okres wpływów rzymskich

DOBRYN MAŁY, gm. Zalesie
woj. białkopodlaskie
Stanowisko VIII

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Sławomir Żółkowski. Finansował Uniwersytet Warszawski i Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Białej Podlaskiej. Pierwszy sezon badań. Osada z wczesnej epoki żelaza I z wczesnego średniowiecza.

Obszar stanowiska wyznaczony zasięgiem występowania fragmentów ceramiki na powierzchni wynosi ok. 5 ha. Zakończono 3 wykopy w centralnej partii stanowiska oraz 1 na jego obrzeżu. Łączna powierzchnia wykopów wyniosła 1,8 ara.

We wszystkich wykopach pod ziemią orną wystąpiły ciągła, lekko sfaldowana warstwa kulturowa o miąższości 10-30 cm. Tworzyła ją czarnobrunatna ziemia, w obrębie której stwierdzone ok. 600 niewielkich fragmentów ceramiki /starożytnej i wczesnośredniowiecznej/, nieliczne krzemienie /półsurowiec i odpadki/, 2 małe fragmenty przedmiotów żelaznych, drobne węgle drzewne oraz duża ilość kamieni, zalegających najprawdopodobniej w układzie naturalnym. Poza jednym przypadkiem /jama z 3 fragmentami ceramiki starożytnej/ nie zaobserwowano żadnych obiektów ani też niezakończonego zalegania na sote różnej chronologicznie ceramiki.

Jedynie 10% ogólnej liczby fragmentów ceramiki daje się ściśle określić chronologicznie i pozwala na stwierdzenie osadnictwa 3 faz osadniczych.

1. Fazę najstarszą reprezentuje kilkadziesiąt fragmentów ceramiki i fragment szpilki żelaznej /oraz krzemienie?/, które wykazują powiązania z północną strefą późnej kultury miłogradzkiej /z wpływami kultury ceramiki kreskowanej/ oraz z kulturą zarubinięcką? Niewykluczone są tu również elementy kultur lużyckiej bądź grobów kłossowych. Być może należy się liczyć nawet z wystąpieniem nowej jednostki kulturowej, uformowanej w strefie kontaktowej pomiędzy zasięgami cykliów lużycko-kłossowego z jednej a miłogradzko-zarubinięckiego z drugiej strony, przy wyraźnej przewadze wpływów tego ostatniego.

2. Na następną fazę osadniczą - wczesnośredniowieczną, przypadającą na /VII?/ VIII-LX w. wskazuje w sposób jednoznaczny jedynie kilkanaście fragmentów ceramiki.

3. Również kilkanaście fragmentów ceramiki wyznacza nam drugą fazę osadnictwa wczesnośredniowiecznego, datowaną na XII-XIII w.

4. Ślady osadnictwa nowożytnego /XVI-XVII w. / stwierdzamy wyłącznie w warstwie ziemi orną.

Planowane jest przeprowadzenie na stanowisku jeszcze kilku sondaży w nadziei uchwycenia zwartych obiektów.

GĄSKI, gm. Gniewkowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 18

Uniwersytet im. A. Mickiewicza
Zespół Badań Kujaw
Instytut Prahistorii

Badania prowadzi zespół pod kierownictwem doc. dr hab. Aleksandry Cofty-Broniewskiej. Finansował Uniwersytet Jagielloński. Drugi sezon badań. Osadnictwo z epoki neolitu /kultura pucharów lejkwatych/, cmentarzysko z podokresu późnolitańskiego, cmentarzysko z wczesnego podokresu wpływów rzymskich, osada z późnego i schyłkowego podokresu wpływów rzymskich oraz osadnictwo z okresu wczesnego średniowiecza.

Rozkopano powierzchnię 1,5 ara, rejestrując 61 obiektów, a wśród nich 8 jam kultury pucharów lejkwatych, 5 jam wczesnośredniowiecznych /wśród nich 3 paleniska/ oraz 35 z doby kultury przeworskiej /z różnych faz jej rozwoju/, a także kilkanaście o nieokreślonej na razie chronologii.

Z cmentarzyskiem z podokresu późnolitańskiego, na wstępnym etapie analizy należy łączyć 3 pochówki, w tym 2 ciało palne i 1 szkieletowy, 5 tzw. "samotnych" kubków, 2 układy nieokreślone oraz 1 obiekt sakralny. Badania z dwóch sezonów pozwoliły na eksplorację większości obszaru cmentarzyska. Groby ciało palne zajmowały wyłącznie wschodni stok wyniesienia. Towarzyszyły im dwa rodzaje obiektów: samotnie stojące kubki lub skupiska fragmentów ceramiki czyli tzw. układy nieokreślone. Wspomniany obiekt sakralny odkryto na kulminacji wyniesienia. Była to budowla kształtu owalnego o wym. 2 x 1 m, której ściany wzniesiono z dużych kamieni starannie obrobionych i dopasowanych do siebie oraz oblepionych gliną. Górne partie ścian tworzyła warstwa gliny /grubości 15-20 cm/. W bezpośrednim sąsiedztwie tegoż obiektu odkryto pochówek szkieletowy, wyposażony w żelazny grot oszczepu, grociek strzał, zapinkę żelazną oraz 3 naczynia gliniane.

Natomiast cmentarzysko z wczesnego podokresu wpływów rzymskich zajmowało zachodni stok wyniesienia, w którego partii szczytowej znajdowały się wyłącznie pochówki szkieletowe, ułożone przeważnie na boku, w pozycji skurczonej i wyposażone w naczynia, zapinki brązowe i inne przedmioty. Zarejestrowano ponadto 4 pochówki ciałopalne - cząstkowo umieszczone w małych naczyniach - znajdujące się w oddaleniu od skupiska pochówków szkieletowych.

W późnym i schyłkowym podokresie wpływów rzymskich na stanowisku funkcjonowała osada, której pozostałością są 4 obiekty mieszkalne zawierające znaczną ilość materiału sztybowego. Charakterystyczny jest stosunkowo wysoki udział w materiale ceramicznym ułamków naczyń "śwych".

Materiały będą przechowywane w Instytucie Prahistorii UAM.

Niezbędne jest kontynuowanie badań wykopaliskowych.

GIECZNO, gm. Zgierz
woj. łódzkie
Stanowisko 7

patrz
okres halstański

GOŁĄB, gm. Puławy
woj. lubelskie
Stanowisko 8

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Jacek Kącki. Finansował WKZ w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury grobów podkłoszowych.

Cmentarzysko odkryte zostało w 1984 r. w trakcie badań AZP. Położone jest na lekkim płaskim wyniesieniu ok. 500 m od starorzecza Wisły i obejmuje ok. 18 arów.

Celem badań było ustalenie jego zasięgu. W obrębie przebadanych 4 arów odsłonięto 6 pochówków. Wszystkie były mniej lub bardziej zniszczone ze względu na bardzo płytkie ich zaleganie - przeciętnie na głębokości 30 cm.

Groby 1, 2, 3 były to typowe pochówki tej kultury, gdzie kloz przykrywał popielnicę nakrytą misą. Groby 1 i 3 były prawie całkowicie zniszczone i tylko po dużych fragmentach ceramiki można sądzić o układzie naczyń. W jamach grobowych pochówków 2 i 3 znaleziono liczne, bardzo małe fragmenty przedmiotów brązowych. Grób 4 był jedynym pochówkiem jamowym. Ze względu na znaczne jego zniszczenie nie udało się uchwycić pełnego profilu jamy. W grobie 5 do tradycyjnego układu pochówka dochodzi dno od kloza, na którym stała popielnica. Za najciekawszy można uznać grób 6, gdzie w kiosku stojącym wylewem do góry znajdowała się popielnica i kubek. Pod dnem kloza i popielnicy znajdowały się fragmenty tej samej misy. Kloz natomiast przykryty był drugą misą, z której znajdowały się jedynie fragmenty wylewu. Groby obsypane były resztkami stołu. Świadczą o tym fragmenty przepalonych kości.

Poza grobami odkryto 21 jam. Większość z nich nie zawierała żadnego materiału. Natomiast w kilku jamach odkryto przepalone kamienie i fragmenty placków glinianych i należy prawdopodobnie je wiązać z obrzędkiem pogrzebowym.

Znaleziono również 2 przęśliki /z których jeden występował w jamie grobowej/ i 1 rozcieracz. Nielicnie wystąpiły fragmenty naczyń kultury tracinieckiej i żużyckiej.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

GRÓDEK, gm. Brumieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1C

patrz
okres wpływów rzymskich

IDZIKOWICE, gm. Dalków
woj. sieradzkie
Stanowisko 7

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Jacek Błaszczak. Finansował WKZ w Sieradzu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury pomorskiej z wczesnego okresu lateńskiego.

Stanowisko położone jest na zachodnim stoku doliny Nidy, w pobliżu skrzyżowania drogi wiodącej przez Idzikowice z drogą wiodącą z Woźnik do Domaniewka. Zbadano obszar o powierzchni 325 m². Odkryto 8 grobów kultury pomorskiej z wczesnego okresu lateńskiego.

Wśród odkrytych grobów wystąpiły następujące formy pochówków: 1 jamowy /grób 8/, 1 popielnicowy bez obwarowania kamiennego /grób 7/, 2 podkłoszowe bez obwarowania kamiennego /groby nr 3, 4/, 2 pod-